

odnesli, kakor kar so na sebi imeli. Že popred sromaški, so zdaj popolnoma berači. Tudi stariga možá, na kteriga se je goreča streha poderla, so vsiga osmojeniga iz plamena potegnili, ki je tudi čez tri dni v grozovitih bolečinah umerl. Noben pogorelecov ni bil zavarvan! — Pervo nedeljo po ti nesreči, kakor tudi popred večkrat, smo farmanam veliko dobroto bratovšine sv. Florjana razložili, ter jim živo priporočili h ti bratovšini pristopiti; tode bojim se, de je tudi ta beseda, kakor toliko drugih, padla na skalo, in bo brez sadu ostala.

Bolj veselo, kakor povedana prigódba je, de v celi naši okolici letina jako dobro obeta. Stern je gosta in visoka, de jo je lepo viditi. Sadne drevesa se že zdaj pod svojo veliko težo šibijo — perve črešnje smo že na Križovo zobali; in terta je polna, de je veselje, in že od Binkušti v čvetji. Bog nas le kake toče obvaruj! Zavarval pa svojiga polja ali tertja, bi skorej rekel, gotovo noben ne bo. Nekaj je tega res kriva velika revščina pri ljudeh, ki svoje pridelke zavolj velike dalje od dobrih tergov in zavolj slabih cest le težko in pod ceno spečavajo; nekaj pa stara vkoreninjena presoja, de vse nove naprave niso drugjuga kakor nove štibre. — Terdi pa zlatenčnemu človeku kakor hočeš, de je to, kar vidi, belo ali zeleno, njemu se bo pa vunder rumeno zdelo — kér je zlatenčen. Kdo bo mreno iz očesa vlekel tistimu, ki hoče prostovoljno slep biti? — Černomalski.

Veselo veselo oznanilo.

Njih eminencija, milostljivi kardinal in Salcburški veliki škof knez Švarcenberg so po Njim dani oblasti 30. dan Velikiga travna t. l. prečastiljiviga opáta in Celjskiga tehanta, gospoda Antona Slomšeka za škofa in kneza Lavanške škofije izvolili, in takó so se spolnile vošila, ktere so nam gosp. J. D. pred nekaj časom v dopisu pod nadslavam „Bog nas vsliši!“ razodéli, rekoč: „Ko še Lavanška škofija za svojim ljubljnim rajnkim škofam gorko žaluje, si prizadevajo premilostljivi Salcburški veliki škof in knez, zbiraje nam noviga pastirja, ji gorke solze vtolažiti. Brez dvombe Jih bo Božja previdnost, kar jo enodušno prosimo, v tim težavnim poklicu na možá vpotila, kteriga vsi v sercu nosimo!“ — In Bog Vas je vslišal!

Smert svetiga Očeta Papeža.

Sveti Oče Papež Gregori šestnajsti, so umerli 81 let stari k veliki žalosti cele kalolske cerkve na Binkeštni pondeljnik (1. dan Rožniga cveta) dopoldan ob poldesetih. Hud šén na desni nogi se je nanagloma na pljuča vergel in življenje vikšiga pastirja katolske cerkve po kratki bolezni končal. — Rajnki Oče Papež — v verstí papežev 263. — so se poprej imenovali Mavrus Kapellari, so bili rojeni v Belluni na Beneškim, 18. Kimovca v leti 1765, so bili poprej menih kamaldulenskiga reda, potem za kardinala izvoljeni 21. Sušca 1825, za papeža pa 2. Svečana v letu 1831.

Kér ima volitev papežev veliko posebniga, mislimo marsikterimu bravcu vstreči, če povémo, kakó noviga papeža volijo.

Berž ko papež umerje, zaklenka merviški zvon, ki samó papežam zvoní, iz visociga gradú (kapitóla) v Rimu, in oznani Rimljanam smert papeža; koj potem poslaniki nesejo smertno oznanilo vladarjem vsih družih deželá. Vpričo 3 kardinalov razlomi zdej kardinal-ključar papežev perstan, ki ima na eni strani podobo aposteljna Petra in Pavla, na drugi pa imé tedaj-niga papeža, in ki se v spomin, de je bil sv. Peter enkrat ribič, tudi ribčji perstan (Fischerring) imenuje.

— Truplo mervišga papeža prvi dan po smerti mazi-lárijo (balzamirajo) in praznično napravljeniga z veliko častjo, pa vunder brez zvonjenja in petja, nesó v cerkev sv. Petra, kjer ga na merviški oder (na pare) takó položijo, de mu pobožno ljudstvo lahkó noge kušuje. Po preteklih 3 dneh ga s posebno veliko častjo pokopljejo — skozi 9 dni potem pa bilje v kapelici sv. Gregorja v cerkvi sv. Petra za-nj opravljajo. Dvanajsti dan pridejo v ravno ti kapelici vsi kardinali skupej, ki imajo oblast, noviga papeža izvoliti in se odtod podajo v staro in krasno poslopje poleg papeževe hiše, ki se mu Vatikán pravi. V tem poslopji, ki je takó veliko, de imá, kakor pravijo, 11 tavžent stanic (cimrov), se zaprejo kardinali posamezno v majhne izbice, meniškimi izbam enake. Tù moli, se posti in se v Bogu posvetuje vsak kardinal, kteriga bi za prihodnjiga papeža izvolil. To premišljevanje dostikrat več dni terpi; papeža Gregorja desetiga so clo 3 leta volili. Vsak kardinal zapiše potem na listik papirja imé tistiga, kteriga on izvoli. Če volitev še ni dognana, sožgó v odločeni uri na nekim ognjiši vse nabrane listike, in dim, ki se pri dimniku prikaže, je oznanilo, de papež še ni izvoljen. — Izvoljen papež si sam izvoli papeževo imé; samó Peter se ne sme imenovati v čast sv. Petra, perviga papeža. Praznično napravljeniga noviga papeža spremijo zdej kardinali v kapelico sv. Gregorja in mu tù persežejo. Potem se vsede novi papež na papežev stol in z veliko častjo ga nesejo v cerkev sv. Petra, kér mu vsi kardinali očitno persego storijo. Neke dni po tem duhovskim posvečenji mu pred vratami cerkve sv. Petra tudi krono Rimskiga kralja na glavo dajo v znamenje, de je papež tudi deželni vladar. Sveti oče papež blagoslovijo zdej ljudstvo in s tem je navadna volitev noviga papeža dokončana. (Conv. Lexic.)

Za učitelje kaj.

(Nepokojne šolarje v šoli vkrotiti), učijo nemške bukvice, ktere so na Dunaji ravno zdaj na svitlo prišle in le 20 kraje. veljajo, pod nadpisam: Nur Ruhe! Oder 300 einfache Mittel, die Ruhe in der Schule ohne irgend eine Strenge zu erhalten. Gesammelt und herausgegeben von Peter Bleich, Lehrer an der v. Zoller- und Bernard'schen Hauptschule in Wien.

Vprašanje.

Kjé pravijo: raco narediti, v poménu obropati ali okraští? — Nekdo terdi, de je v tém poménu slišal reči: „zdaj so pravo raco naredili.“ Če še kdo drugi práv vé, kjé takó pravijo, je prošén nam to na znanje dati.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Papir,

ki je vpervič lan, poté predivo, preja, platno, cunja, iz katerih papir delajo.

Današnjimu listu je perdjana 12. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	13. Rožniga cveta.		8. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	58	2	3
1 » » banaške....	2	6	2	6
1 » Turšice.....	1	5	1	6
1 » Soršice.....	—	—	1	28
1 » Reži.....	1	27	1	36
1 » Ječmena.....	1	5	1	12
1 » Prosa.....	1	7	1	17
1 » Ajde.....	1	2	1	6
1 » Ovsa.....	—	50	—	54

DOKLADA 12,

h 24. listu krajnskih kmetijskih in rokodélskih Novic. 1846.

Kdor želi, kako oznanilo v *Doklado* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 3 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 4 kr. in trikrat pa 5 kr.

Povabilo.

Z začetkam prihodnjiga mesca se začne druga polovica tekočiga leta. Naj torej tisti častiti prejemniki Novic, ki so le za pretečeniga pol leta plačilo odrahtali, še ta mesec naročilo po navadni poti ponovijo, de bodo brez zadržka sledeče liste dobivali. Kdor hoče v novič perstopiti, zamore Novice tudi od začetka tekočiga leta dobiti, kér imamo nekaj iztisov odveč za nove pristopnike pripravljenih. Žal nam je, de smo prvo in drugo leto le ravno toliko iztisov napraviti dali, kolikor je tačas prejemnikov bilo in de nam jih zdej popolnoma manjka. — Denarje in pisma pa prosimo, naj nam brez potroškov (frankirane) pošiljajo, sicer se nam prevelika škoda godi.

Vredništvo.

(28.)

Oznanilo novih bukev.

(2)

Pri *Janezu Leonu*, bukvarji v *Celovcu* so ravno zdej na svetlo prišle in se tudi v *Ljubljani* pri *J. Lerherji* in pl. *J. Kleinmajerji*, bukvarjama dobijo:

ZDRAVO TELO NAR BOLJŠI BLAGO,

ali

nauk zdravje ohraniti.

Spisal **P. K. Robida**, benediktinar in c. k. učitelj matematike.

V majhni osmerki na lepó belim papirji natisnjene, 144 strani debele, v lepim zavitku veljajo 24 kraje., terdó vezane pa 30 kraje. srebra.

PESMARICA CERKEVNA,

ali

SVETE PESME,

ki jih pojó Slovenci na Štajarskim, Krajnskim, Koroškim, Goriškim in Benatskim in nektere molitvice, litanije in svet križoven pot,

zbral in na svet izdal

Matija Majer, kaplan pri stolni cerkvi v *Celovcu*.

V šestnajstirki na lepó belim papirji natisnjena, 248 strani debela, v zavitku veljá 24 kraje., terdó vezana pa 30 kraje. srebra.

Napevi za orgle k pesmarici cerkevnej.

Na treh polah lepiga papirja natisnjeni veljajo 36 kraje. srebra.

Imenovani napevi ali pevske viže se práv lahko pojó in orglajo, in sicer ravno takó, kakor se po deželi v raznih cerkvah pri božji službi že od starih časov pojó.

(30.)

(1)

Pri *Janezu Giontinitu*, bukvarji v *Ljubljani* je na prodaj:

Cesar. kralj. pooblast.

Klej ali kit za votle zobé

od *Wilhelma žlahtniga Würtha*, lékarja na Dunaji.

Ta zamaža za votle zobé, ktero je slavna zdraviljska učilnica na Dunaji preglédala in poterdila, preseže vse druge pomočke. Vpotrebuje se lahko za vsak votel zób, zaprè takó zobovo votlino

zraku, pijači in jedi, vstavi bolečino in stori, de zób ne gnije dalje; odvzame nemarni in gnjusobni smrád iz ust in naredí, de se z zobam, ki je s tem kitam zamašen, takó lahko zvéci, kakor z zdravim.

Flašica tega kleja, s potrebno tinkturo in z navodam kakó se porabiti mora, veljá 1 goldinar 15 krajcarjev srebra.

(18.)

(3)

Znižan kup travniga semena.

V *Ljubljani* nad cesarskim grabnam poleg zidaniga mosta Nr. 10 je travno seme mačjiga repa lanjskiga perdelka naprodaj funt po 25 kraje. Kdor ga 10 funtov vzame, dóbi en funt namečka.

Dr. Orel.

(27.) (3)
V bukvotiskarnici gosp. *Blaznika* je na
prodaj:

Napeljevanje

k pobožnemu življenju in lepemu
zaderžanju.

Iz nemškega prestavljeno in natisnjeno po povelji
milostljiviga in prečastitiga firšta gospoda gospoda
Antona Alojza, Ljubljanskega škofa.

Imenovane bukve je rajni gosp. *Klančnik*,
c. k. profesor bogoslovstva v Ljubljani, po modrim
povelji milostljiviga gospoda *Antona Alojza*, na-
šiga prečastitljiviga škofa is nemških bukev *Brik-*
senskiga knezoškofa Bernarda Galura v slovenski
jezik prestavil in Slovincam v teh bukvicah podu-
čenje podélil, kakoršniga v svojim jeziku poprej
še niso imeli. Lete bukvice so v sedmere poglavja
razdeljene: I. *Od ljubezni in časti, ki smo jih*
Bogu dolžni. II. *Od človeka in človeškega rodú.*
III. *Perpravljanje k zaderžanju do ljudi.* IV. *Od*
zaderžanja ljudi, ki morajo skupej živeti. V. *Od*
saderžanja zunej hiše. VI. *Od zaderžanja v mno-*
goterih okoljshinah in do mnogoterih ljudi. VII. *Od*
zaderžanja do neumne živine. — Pač prav bi
bilo, de bi te bukvice vsak hišni gospodar sloven-
skega naroda v svoji hiši imel ter otroci in dru-
žina iz njih pobožniga življenja, pa tudi lepiga
zaderžanja med seboj in do drugih ljudi se vadili!

(29.) Teržaška asikurancija, (3)

ki zavaruje polje in ngrade proti škodi toče, da na
znanje, de bo koj koj po precenjeni škodi zavar-
vancam deseti del škode v denarjih povernila. To je
nova očitna priča skerbniiga ravnanja imenovane družbe,
kmetovavcam nadloge po toči neutegama polajšati.

Jožef Karinger,

velki opravník te družbe za Krajnsko deželo
v Ljubljani.

(26.) (3)

Priporočenja vredne bukve za mladost.

Pri *Edvardu Honu*, bukvovezu in s popirjem
kupčevavcu na starim tergu v *Ljubljani* Nr. 157,
so ravno zde j v starim pravopisu na svitlo prišle:

Gosp. *Krištofa Šmida*

korarja Avgustanskiga

Zgodbe s. Pisma

za

mlade ljudi.

Okrajšane iz nemškega prestavljene. Drugi zle-
pšani natis iz gosp. *J. Blaznikove* tiskarnice.

Veljajo 20 kr. srebra.

Teh bukvic, ki jih tukej Slovenski mladosti
oznanimo in vživo častitljivim duhovnim gospodam,
staršam in vsim priyatlam mladosti priporočimo, je
ni davnej v Gradcu deseti natis v nemškem jeziku
na dan prišel, kjer se v predgovoru tole bere: Ko-
mej ste dve leti preteklo, kar je bil *deveti* natis
od 4000 iztisov na svitlo prišel, je bilo že *dese-*
tiga treba. Bukev tede j, kterih se v kratkim času

toliko spečá, ni treba posebno priporočevati; dobra
reč se nar bolj sama priporočuje. Mi tede j dru-
ziga ne želimo, kakor de bi se Slovenska mladost
tudi teh bukvic z veseljem poprijela, od kterih so
milostljivi rajni Teržaški škof *Ravnikar*, takole
pisali:

Ljubi mladenči in deklice!

Vem, de je ni skorej reči, nad ktero bi toliko
veselja imeli, kakor nad lepimi povestmi. Nate
jih polne bukvice! Ena je lepši od druge. Vse so
res, in po versti, kakor so se godile, gredó ena
za drugo. Zgodbe jim pravimo.

Od teh zgodeb se sme reči, de so vsiga svetá
nar lepši. Zakaj pogledjte, sam ljubi Bog jih je
rekel nam k pridú v posebne bukve popisati. Pravi
se jim *sveto pismo*; zgodbam pa — *svetopisemske*
zgodbe. Kar se jih je od stvarjenja svetá do Je-
zusoviga prihoda zgodilo, jim pravimo zgodbe sta-
riga zakona; kar jih je pa po Jezusovim rojstvi,
jim pravimo zgodbe s. pisma noviga zakona.

Pa vsih zgodeb, kar jih je v svetim pismu,
ne boste v teh bukvah našli, ampak le tiste, ktere,
se vam bolj primerijo, kar jih je bolj umevnih, bolj
lepih in podučnih za mlade ljudi.

Práv lepó in očitno boste v teh bukvah vidili,
kakó dober in prijazen je bil Bog že od začetka
svetá do ljudi, in kakó je iz ljubezni do nas zad-
njič clo svojiga Sina Jezusa Kristusa na svet poslal.

Iz vsake povesti skorej boste božjo vsigamo-
gočnost, dobrotljivost, modrost, vsigavednost, sve-
tost, pravičnost in previdnost spoznavali, pa ni-
koli nikjer ne lepše in čistejše, kakor nad Jezu-
sam Kristusam in v tistim kar je on učil, delal in
terpél. Po njem se veličastvo, prijaznost in vsa
ljubeznivost božja odkrije. Takó vam bodo zgodbe
s. pisma nar lepši nauk od Boga, nar lepši od vére.

V teh bukvah boste od mnogoterih otrok brali,
postavim od Abelná, Sema, Jafeta, Izaka, Jožefa,
Samuela, Davida, Tobija. Nad temi boste veselje
imeli. — Pa tudi od hudobnih otrok, postavim od
Kajna, Kama, Jožefovih bratov, Opna, Pineza,
Absolona boste v njih brali. Njih življenje vam
ne bo nikakor všeč.

Nad njimi se boste učili hudobijo studiti in
druzih grehi vas bodo varovali v enake zabresti.
Takóle vas bodo zgodbe s. pisma v samočistih
zgledih pobožnosti učile.

Berite tede j ljubi mladenči in deklice! radi in
pridno te bukvice in kakor dobri otroci v njih,
zlasti pa kakor mladenič Jezus, taki si vsi biti pri-
zadenite.

Imenovane bukve se dobé tudi pri *L. Krem-*
žarji v Ljubljani; v Celji pa pri *J. Gajgerji*.

Kdor jih 12 skupej vzame, dobí ene za pri-
klado.

(25.)

(3)

Pri *L. Kremžarji*, bukvovezu v *Ljub-*
ljani, so naslednje bukve v starim pra-
vopisu na prodaj:

Šest nedelj pobožnosti v čast s. Alojzja
Goncaga. S. Alojzja življenje, premišljevanje
njegoviga življenja, litanije in pesem. Molitev
jutrejna, večerna, pri s. maši, za spoved in s.
obhajilo, iz nemškega prestavljene. Drugi natis
Veljajo terdo vezane in pozlačene 18 kr. srebra